

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	4 november 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1541	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8227C78B4	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	4 december 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	-	ONDERWERP	Afwijzing ontheffing ruimtelijke ingrepen Beusichemseweg 5 t/m 7 in Houten

Op 4 december 2020 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Lievense Milieu B.V. namens Gemeente Houten, voor de locatie Beusichemseweg 5 t/m 7 in Houten (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1541.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹, uw aanvraag voor ontheffing van de verbodsbepalingen uit de wet, af te wijzen. In deze brief kunt u lezen welke overwegingen hieraan ten grondslag liggen.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het plangebied bij ons bekend onder de naam "Beusichemseweg 5 t/m 7". Het plangebied betreft een drietal percelen, gelegen aan de westzijde van de Beusichemseweg, tussen Hofspoor en de Albers Pistoriusweg (gemeente Houten, sectie A, nrs. 11577, 8810, 8811 en 8812). Op het figuur hieronder (figuur 1) is een overzicht van het gehele plangebied zichtbaar. De drie percelen bevatten een terrein met een loods en een woonhuis (deelgebied 1), een braakliggend terrein (deelgebied 2) en een terrein met twee loodsen (deelgebied 3). De beoogde werkzaamheden betreffen de totaalsloop en bouwrijp maken van het gehele plangebied, waarna nieuwbouw van twaalf startersappartementen is voorzien.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van de wet voor wat betreft de steenuil (*Athene noctua*) voor de periode van 3 januari 2021 tot 31 januari 2023.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 3 juni 2021 heeft u deze aanvraag schriftelijk aangevuld. Op 26 augustus 2021 hebben wij u van het voornemen tot het afwijzen van deze aanvraag op de hoogte gesteld en u daarbij in de gelegenheid gesteld om binnen drie weken een zienswijze in te dienen. Op 9 september 2021 heeft u via mail een verzoek tot verlenging van

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

Onderbouwing belang

De onderbouwing van het belang van het project staat vermeld in hoofdstuk 5 van het aangeleverde rapport Activiteitenplan voor de steenuil (Lieveense | WSP, projectnr. SOB012084, oktober 2020). Als belang wordt verwezen naar artikel 3.3, lid 4, onder b, sub 4: ter bescherming van flora of fauna.

In het activiteitenplan (2020) worden de volgende twee belangen als volgt nader toegelicht:

"Bescherming flora en fauna

Voor de steenuil kan alleen een ontheffing aangevraagd worden indien een activiteit nodig is op de grond van een in de wet genoemd belang en indien er geen alternatieven zijn. Het planvoornemen is nodig op basis van 'Bescherming flora en fauna'. Dit belang is hieronder nader toegelicht.

Vanwege de geïsoleerde ligging van het betreffende steenuil territorium in combinatie met het feit dat de soort zeer plaats trouw is, is maar de vraag of deze duurzaam stand kan houden. Als de aanwezige steenuilen overlijden door ouderdom, predatie of om andere redenen, is de kans klein dat deze door de geïsoleerde ligging opnieuw bezet raakt. Tijdens contact met Marc van Leeuwen van de Steenuilenwerkgroep Houten is het bovenstaande bevestigd. Door Marc van Leeuwen werd een vergelijkbare situatie aangehaald van een steenuilenpaar dat zich bevond in Wijk bij Duurstede. Ook dit territorium was geheel omgeven door bebouwd gebied. Het aanwezige paar hield hier stand, tot het moment de betreffende individuen het stierven. Het betreffende gebied werd niet opnieuw gevonden door nieuwe steenuilen en daarmee ook niet opnieuw gekoloniseerd. Het versterken van de het leefgebied buiten de komgrens biedt meer kansen en een betere gunstige staat van instandhouding voor de steenuil op langere termijn. Derhalve geldt het belang 'Bescherming flora en fauna'.

Groot openbaar belang

De gemeente Houten en de regio en provincie Utrecht hebben te maken met een urgente en alsmaar toenemende woningbehoefte. Op basis van het woningbehoefteonderzoek uitgevoerd in het kader van de Ruimtelijke Koers zijn er tot 2040 ongeveer 4.750 woningen in Houten nodig. De woningbehoefte is uitvoerig beschreven in paragraaf 2.1 van de Ruimtelijke Koers. De raad van Houten heeft in 2016 al het college opgeroepen (via de motie op de Woonvisie) om onderzoek te doen naar aanvullende woningbouwlocaties op termijn. Na een zorgvuldig doorlopen proces met een Stedenbouwkundige Verkenning en nu een Ruimtelijke Koers is er geen tijd te verliezen om aan de slag te gaan met het realiseren van woningen. De harde planvoorraad van de gemeente droogt op. De te realiseren woningen/appartementen gaan voldoen aan het dan geldende bouwbesluit, waarbij de meest recente eisen ten aanzien van energiegebruik zijn opgenomen, zoals nul op de meter, epc normen en dergelijke. Dit betekent dat de nieuwe woonhuizen voorzien worden van een zeer zuinig energielabel."

Er worden in de bovenstaande belangenonderbouwing twee belangen genoemd. Hierbij wordt er gesproken over het beschermen van flora en fauna door in het buitengebied van Houten nieuw leefgebied en nestmogelijkheid te creëren voor steenuil om de lokale staat van instandhouding te waarborgen en er wordt gesproken over het realiseren van nieuwe woningen in het kader van het huidige woningtekort in de provincie Utrecht als groot openbaar belang.

Het belang 'ter bescherming van flora en fauna' is hierbij benaderd vanuit het perspectief dat het plangebied zodoende geïsoleerd is gelegen in de bebouwde kom dat wanneer de huidige aanwezige steenuilen komen te overlijden of anderzijds verdwijnen, het plangebied naar verwachting niet opnieuw bezet zal worden door een ander steenuilenpaar. Het feit echter, dat deze steenuilen tot nu toe succesvol kunnen verblijven binnen het gestelde plangebied, is het levende bewijs dat de verblijfplaats wel degelijk geschikt is voor steenuilen. Mede gezien het feit dat er pal ten westen van het plangebied een hooiland aanwezig is wat als essentieel foerageergebied aangemerkt dient te worden, volgens het activiteitenplan. Dit hooiland is daarmee eveneens een beschermde verblijfplaats voor deze steenuilen, hoewel dit hooiland niet direct in de aanvraag is betrokken en slechts benoemd is als mogelijke bouwlocatie in de toekomst. Het mag weliswaar zo zijn dat uiteindelijk deze steenuilen mogelijk gaan verdwijnen uit dit gebied, hier kan en mag echter niet op vooruitgelopen worden. Dat is wettelijk niet toegestaan. Indien deze steenuilen uit zichzelf of door sterfte, het plangebied verlaten hebben, en er zich na 3 jaar geen nieuwe steenuilen gevestigd hebben zonder dat de huidige verblijfplaats aangetast wordt, kan de huidige verblijfplaats als door steenuilen onbewoond verklaard worden en kan het hooiland daarna als niet meer essentieel worden beschouwd. Het feit dat er geschikte verblijfplaatsen voor meerdere steenuilen aangebracht worden in het buitengebied in de omgeving, is weliswaar het krachtig stimuleren van flora en fauna, maar het is geen handeling die het verblijven van de steenuilen op de huidige verblijfplaats onmogelijk maakt. In die zin is er voor het treffen van de genoemde maatregelen in het buitengebied ten gunste van de steenuil, geen noodzaak om het huidige nest en/of het hooiland te verwijderen. De maatregelen ten gunste van de steenuil in het buitengebied, kunnen prima getroffen worden zonder het nest of het hooiland te verwijderen. Daarmee is het belang van flora en fauna niet geldig in deze situatie, en om die reden onvoldoende onderbouwd. Het verlenen van een ontheffing op basis van dit belang is met deze onderbouwing niet mogelijk.

De onderbouwing van het belang 'groot openbaar belang' spreekt over het huidige woningtekort en de behoefte om de beoogde nieuwbouwplannen door te laten gaan. Dit belang komt voor in artikel 3.8 van de wet en betreft een belang in het kader van de Habitatrichtlijn (HR). Dit belang is echter niet van toepassing bij ontheffing voor soorten van de Vogelrichtlijn (VR) zoals steenuil. Om die reden is dit belang niet relevant voor deze aanvraag.

Maatregelen alternatieve locaties

In uw activiteitenplan geeft u onder andere het volgende aan:

- "1. De eerste alternatieve locatie bevindt zich aan de Rietdijk 6 te Houten en bestaat uit een boerderij met daaraan grenzend een boomgaard met voornamelijk fruitbomen en enkele eikenbomen. In de fruitbomen zijn verscheidene holtes aanwezig die geschikt zijn als rustplaats voor individuele adulte steenuilen. Vermoedelijk zijn de meeste holtes te ondiep om te functioneren als nestlocatie. De boomgaard en aangrenzende weilanden vormen geschikt foerageergebied voor de steenuil. Op de locatie is al één steenuilenkast aanwezig. Tijdens het veldbezoek is deze gecontroleerd door de ecoloog, sporen die duiden op aanwezigheid van steenuilen zijn niet aangetroffen. De verspreidingsgegevens en Marc van Leeuwen van de Steenuilenwerkgroep Utrecht, bevestigen tevens deze bevindingen. Samenvattend bevinden zich op de alternatieve locatie voldoende rustplaatsen en voldoende foerageergebied behorende tot de functionele leefomgeving, maar ontbreekt het aan voldoende geschikte nestplaatsen. In overleg met de gemeente en steenuilenwerkgroep is daarom besloten om het aantal nestplaatsen uit te breiden met twee nieuwe kasten, zodat in totaal drie nestplaatsen aanwezig zijn op de locatie. De twee nieuwe steenuilenkasten zijn gemaakt en gemonteerd door Marc van Leeuwen van de steenuilenwerkgroep op het perceel op 6 oktober 2020.*
- 2. Het geel omkaderde weiland in bezit van de gemeente. Voor dit perceel is recent een nieuwe pachtovereenkomst aangegaan. Hierin is opgenomen om kruidenrijk grasland te realiseren ten behoeve voor de biodiversiteit. Dit is gunstig voor de steenuil als foerageergebied. Ten aanvulling voor de steenuil worden uitkijkposten gerealiseerd in de vorm van grondhopen of houten paaltjes.*
- 3. In de rand van het aanwezige bosschage nabij de toe rit naar de Rietdijk 2, wordt een opgaande zomereik vrij gezet van de aanwezige struwelen. In deze zomereik wordt een steenuilenkast geplaatst en gemonitord door de steenuilenwerkgroep. Van het vrijkomende materiaal worden in deze bosschage rand takkenhopen gemaakt. Dit kan voor de steenuil dienen als uitkijkpost en tevens als schuilplaats voor prooidieren van de steenuil."*

Volgens het Kennisdocument Steenuil is een succesvol mitigatieplan afhankelijk van de aanwezigheid van de mitigerende maatregelen binnen de actieradius van de steenuil (max. 400 meter). Steenuilen zullen door hun kleine actieradius niet snel zelfstandig verhuizen naar een nieuw leefgebied op een grotere afstand. Effectieve mitigatie van steenuil zal hoofdzakelijk bestaan uit het "verschuiven" van het leefgebied en de nestlocaties naar een geschikt terrein in de directe omgeving van het plangebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Maatregelen die buiten hun territoria worden getroffen, zullen om die reden niet worden gevonden door de desbetreffende steenuilen. De door u aangereikte mogelijke bestaande en te creëren leefgebieden liggen daardoor te ver weg.

Het door u aangemerkte gebied aan de Rietdijk 6 ligt op een afstand van 1 km, (zie figuur 2, het het roze omlijnde gebied). Daarnaast is dit al geschikt leefgebied. Zodoende kan dit gebied sowieso niet gelden als compensatiegebied voor het steenuilenpaar binnen het plangebied.

Het voorgestelde nog in te richten geel omkaderde gebied (zie figuur 2) ligt op een afstand van minimaal 670 meter afstand van het huidige leefgebied van de steenuil. Hierdoor zullen de steenuilen deze twee nieuwe leefgebieden niet vinden, en is het niet te verwachten dat de compensatie in dit geval succesvol zal zijn. Door de grote afstand tot de nieuwe leefgebieden (min. 670 meter) krijgen de steenuilen binnen de planlocatie geen kans om te wennen aan een nieuwe leefomgeving, voordat hun huidige leefgebied wordt vernietigd. Alhoewel er op deze manier ruim alternatief leefgebied geschikt wordt gemaakt voor de lokale steenuilenpopulatie, zullen de steenuilen binnen het plangebied deze maatregelen waarschijnlijk nooit opmerken.

De aangeleverde maatregelen gelden niet als geschikte mitigatie voor de steenuilen binnen het plangebied, gezien de grote afstand van het compensatiegebied ten opzichte van de huidige verblijfplaats. Het verlenen van een ontheffing op basis van deze vorm van compenseren is met deze onderbouwing niet mogelijk.

Figuur 2. Ligging van het [plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van locaties waar maatregelen worden uitgevoerd in een potentieel nieuw territorium van de steenuil (geel aangegeven) en in een huidig bestaand territorium (roze aangegeven).

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn wij voornemens uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 van de wet af te wijzen. Door het ontbreken van een geldig wettelijk belang in het kader van de Vogelrichtlijn, en het ontbreken van een compensatie of mitigatie die voldoet aan de juridisch gestelde eisen voor compensatie voor de steenuil, wordt niet of niet voldoende voldaan aan de voorwaarden waaronder een ontheffing Wet natuurbescherming kan worden afgegeven.

VII. Reactie

Conform artikel 4:7, eerste lid, Awb, stellen we u in de gelegenheid, binnen twee weken na de datum van verzending van deze brief, uw zienswijze hierop naar voren te brengen.

VIII. Overige informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

IX. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- WSP;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Houten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

